

Økonomiske klimamodeller på sandgrunn

Rögnvaldur Hannesson*

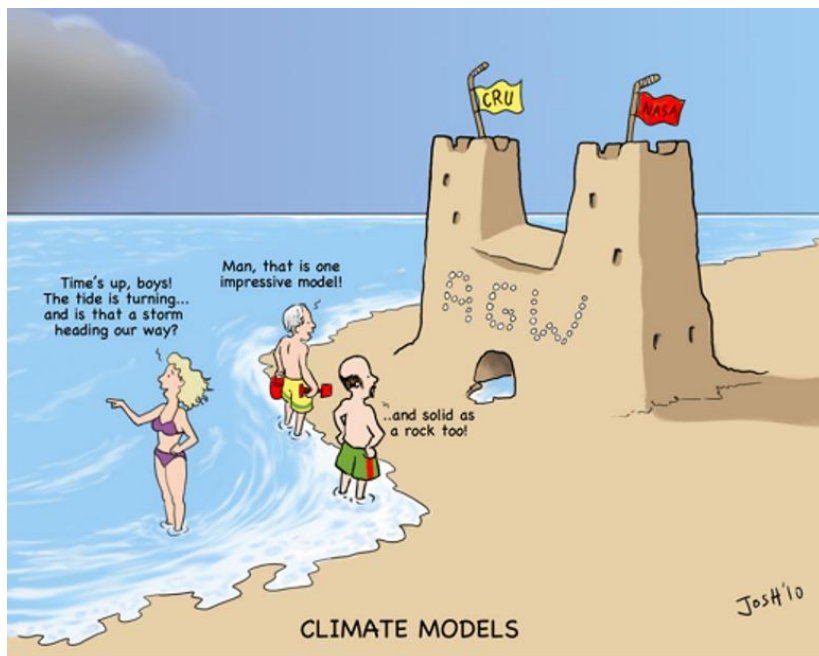
Forskere boltrer seg i et utall av ikke-validerte modeller for klimaendringer, fra årsak og effekter til skader og økonomi. Overensstemmelser med observasjoner og håndfast kunnskap er som oftest svært mangelfull. Like fullt er de mediernes og politikernes favoritter – med stor fallhøyde når realistiske studier etter hvert vinner terreng.

Klimapolitikk er et spørsmål om kostnader i forhold til nytte. Kostnadene er høye, men forholdsvis godt kjente sammenlignet med nytten. For å estimere nytten må man finne ut hvilke fordeler og ulemper klimaendringene medfører. Dertil må oppvarmingen være menneskeskapt; hvis ikke har vi heller ikke muligheter til å gjøre noe med den.

Menneskeskapt eller ikke; den første tilnærming er å finne ut hvor store skader global oppvarming forårsaker. Økonomer har gjort mange forsøk på å estimere skadene. Utgangspunktet er et sett med temperatur eller/og nedbørsdata fra flest mulig land over flest mulig år som man forsøker å relatere til økonomiske størrelser, som oftest bruttonasjonalprodukt (BNP).

Nylig har Finbar Curtin og Matthew Burgess, to økonomer ved Universitetet i Wyoming, offentliggjort et manuskript som ennå ikke er publisert i et vitenskapelig tidsskrift («preprint»). Deres utgangspunkt er at estimater av mulige tap fra menneskeskapt klimaforandring spriker voldsomt, alt fra et tap på 84% av verdens BNP til en gevinst på 359% for en oppvarming på 4-5 grader Celsius. Likevel er de tiltak som foreslås for å stoppe den globale oppvarming så omfattende at de truer grunnlaget for vår moderne sivilisasjon. Det kreves da, mildt sagt, et mer sikkert estimat av konsekvensene før vi legger ut på den galeien.

De to stiller det fundamentale spørsmål om klimaets virkning på størrelser som BNP overhode lar seg estimere. Deres konklusjon er ytterst pessimistisk: Det er komplett umulig med gjengse økonometriske metoder; denne sammenhengen er fundamentalt uforståelig («inscrutable» er det uttrykk de benytter). Grunnen er, enkelt sagt, at variasjoner som skyldes helt andre ting enn klima likevel tilskrives klima mens de virkelige årsaker blir ignorert. Dilemmaet er at de virkelige årsaker må bli utelatt for å ha noen variasjon igjen som klimamodellene kunne forklare.

Curtin og Burgess illustrerer sitt poeng med en grundig kritikk av tre innflytelsesrike artikler og viser at deres resultater er kritisk avhengige av noen få ekstreme observasjoner som har lite eller ingenting med klima og temperatur å gjøre. Her er noen oppsiktsvekkende resultater: Når seks av de mest ekstreme observasjonene i en av disse modellene ble fjernet og den statistiske analyse kjørt på nytt, ble effekten av temperaturøkning redusert med 25%. Det hører da med til saken at i datasettene er det titusenvis av observasjoner.

I en annen modell forsvant 35% av klimavirkningene når ni ekstreme observasjoner ble fjernet fra datasettet. Ingen av disse observasjonene hadde noe med klima å gjøre. Det må sies å være behov for mer pålitelige resultater før man omkalftrer verdens energisystem, alt på grunn av den globale oppvarmings angivelige effekter. Den tredje artikkelen fant at en temperaturstigning på én grad Celsius ville redusere BNP per capita i et vilkårlig land med 22 hhv. 34%. Tro det den som vil.

Denne artikkelen er for øvrig omtalt på Roger Pielkes blogg mandag 19. april under tittelen «The Paper That Breaks Climate Economics». Pielke opplyser at alle de tre artiklene som Curtin og Burgess tar for seg har hatt en stor innflytelse på hva regjeringer, sentralbanker og andre institusjoner har foretatt seg i klimapolitikken. Ett av disse papirene har Solomon Hsiang som medforfatter, men nettopp han var ett av sannhetsvitnene som stilte opp på Norges Banks vekkelsesmøte om klimapolitikk i fjor høst (https://klimarealistene.com/wp-content/uploads/Klimanytt_387.pdf).

Konklusjon

De mer realistiske kostnadsmodellene vinner mer innpass og viser at klimapolitikken dreier seg om enorme kostnader for meget beskjedne effekter fra CO₂-økning. Det er IPCCs feilaktige og mangedoblede følgeeffekter som hausses opp i mediene. Store kostnader til beskjeden nytte. Noen tar også med seg fordelene – som professor Richard Tol i et metastudium (2015) der han konkluderte at 'verden blir et bedre sted å bo for fattig og rik innen en temperaturøkning på 2 grader Celsius.'